

Yanvar, 2025-Yil

ESSIN/HP-BETTA-CD PREPARATINING EKSPERIMENTAL KRASH SINDROMIDA
PREKLINIK TADQIQOTLARINI BAHOLASH

Mahmaraimov Sh.T.¹

Allayeva M.J.²

Fayziyeva X.A.³

O'lmasov Asilbek Akmaljon o'g'li

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14804232>

¹Toshkent tibbiyot akademiyasi Termiz filiali, katta o'qituvchi;

²Toshkent tibbiyot akademiyasi, DSc, professor;

³Termiz Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi umumkasbiy fanlar kafedrası
yetakchi o'qituvchisi,

⁴Toshkent tibbiyot akademiyasi Termiz filiali, 1-son Davolash fakulteti 5-kurs talabasi, barchasi
O'zbekiston.
<https://doi.org/>

Mavzuning dolzarbligi. Tibbiyotning rivojlanishi, zamonaviy davolash usullari mavjudligiga qaramasdan krash - uzoq muddatli siqilish sindromi (UMSS) sababli o'lim holatlari jarrohlikda eng yuqorilardan biri – 85-90% bo'lib turmoqda. Bizning fikrimizcha, ushbu sohada klinik tadqiqotlar murakkabligi uzoq muddatli siqilish sindromini o'rganish qiyinligining sababi bo'lishi mumkin. Yuqoridagilarga asoslangan holda Aesculus hippocastanum L. asosida olingan yangi preparat Essin/HP-betta-CD ning tajriba sharoitida Krash sindromida kumulyatsiyalanish darajasi, mahalliy qitqlovchi ta'sirini o'rganish, тиббиёт амалиётига ялғиғланишга қарши дори воситаси сифатида тадқиқ этилиши УМСС ни даволаш учун ишлатиладиган дори воситаларни ишлаб чиқиш каби долзарб муаммоларнинг ечимига асос бўлади. Essin/HP-betta-CD ning kumulyatsiyalanish darajasi dori vositasini tajriba sichqonlariga per`os berib aniqlandi. Tajribaning 8-kunida barcha sichqonlar harakatida sekinlashish alomatları, qisqa muddatga bir joyga jam bo'lib turishlari, 60 daqiqadan so'ng me'yoriy holatga qaytganliklari kuzatildi.

Tadqiqot maqsadi. Essin/HP-betta-CD dori vositasining laboratoriya sichqonlarida kumulyatsiyalanish darajasi o'rganish.

Tadqiqot metodlari va materialı. 1.Essin/HP-betta-CD ning kumulyatsiyalanish darajasi dori vositasini tajriba sichqonlariga per`os berib aniqlandi. Tajribaning 8-kunida barcha

sichqonlar harakatida sekinlashish alomatlari, qisqa muddatga bir joyga jam bo'lib turishlari, 60 daqiqadan so'ng me'yoriy holatga qaytganliklari kuzatildi.

Tadqiqot natijalari. Essin/HP-betta-CD dori vositasini tajriba sichqonlariga per`os berib borildi. Kunlik va summar dozalar quyidagicha taqsimlandi. 1-4 kunlarda kunlik doza: 30 ml/kg, summar doza: 30 ml/kg, 5-8 kunlarda kunlik doza: 45 ml/kg, summar doza: 75 ml/kg, 9-12 kunlarda kunlik doza: 67,5 ml/kg, summar doza: 142,5 ml/kg, 13-16 kunlarda kunlik doza: 101,25 ml/kg, summar doza: 243,75 ml/kg, 17-20 kunlarda kunlik doza: 151,875 ml/kg, summar doza: 395,625 ml/kg, 21-24 kunlarda kunlik doza: 227,8 ml/kg, summar doza: 623,425 ml/kg ni tashkil qildi. Yuqoridagi dozalar ta'sirida laborator hayvonlarda vizual ko'karishlar aniqlanmadi. Tajribaning ilk 1 kunidan 24 kunigacha bo'lgan davrda sichqonlarda o'lim holati kuzatilmadi.

Xulosa. 1.Essin/HP-betta-CD dori vositasini o'rganilgan dozalarda kumulyatsiyalanish koeffitsienti aniqlanmadi.

REFERENCES

1. Mahmaraimov Sh. T., Allayeva M. J., Achilov D.D. COMPARATIVE EVALUATION OF THE ANTI-EXUDATIVE ACTIVITY OF BETTA-ESCIAND «ESCUZAN® PREPARATIONS IN EXPERIMENTAL PROLONGED COMPRESSION SYNDROME (SDS, CRASH SYNDROME) IN LABORATORY RATS. (JOURNAL OF EDUCATION AND SCIENTIFIC MEDICINE, 2024. pp.101-104).
2. Аллаева М.Ж., Махмараимов Ш.Т. Оценка противовоспалительной активности нового препарата на основе растения *Aesculus hippocastanum* L. экспериментальным методом Краш синдрома. (Всероссийская научно-практическая конференция с международным участием «Фармакология и фармацевтика: от идеи до лекарственного препарата», Курск, 29.11.2024).
3. Sirtori C.R. Aescin: pharmacology, pharmacokinetics and therapeutic profile. Pharmacol. Res. 2001;44:183–193.
4. Dudek-Makuch M., Studzinska-Sroka E. Horse chestnut- efficacy and safety in chronic venous insufficiency: an overview. Revista Brasileira de Farmacognosia. 2015;25:533-541.
5. Perrin M., Ramelet A.A. Pharmacological Treatment of Primary Chronic Venous Disease: Rationale, Results and Unanswered Questions. Eur. J. Vasc. Endovasc. Surg. 2011;41:117–25.

Yanvar, 2025-Yil

6. Diehm C., Trampisch H.J., Lange S., Schmidt C. Comparison of leg compression stocking and oral horse-chestnut seed extract therapy in patients with chronic venous insufficiency. Lancet. 1996;347(8997):292–294.
7. Махмараимов Ш., Чориев М.Ю., Чутбоев Б.Р., Марупова Ф.Ф., Марупова С.Ф. ВЛИЯНИЕ ЭСЦИНАТА В РАСТЕНИИ КАШТАН НА ОРГАНИЗМ. (RESEARCH JOURNAL OF TRAUMA AND DISABILITY STUDIES Volume: 3 Issue:2 | January–2024, 288-291 ISSN: 2720-6866 <http://journals.academiczone.net/index.php/rjtds>)
8. Mahmaraimov Sh. T., Abdullayev I., Ziyotov M., Xamroyev M. Aesculus hippocastanum L. asosida tayyorlangan fitopreparat “Escusan®” ning tizza-boldir sohasi shikastlanishlarida shishlarga qarshi ta’sirini o’rganish.(Xorazm ma’mun akademiyasi axborotnomasi, 2024-4/1, 47-50 bet).

MODERN SCIENCE
& RESEARCH